

Privacy vogelvrij voor dierenactivisten

Tekst: Franca Damen - advocaat bij Kneppelhout & Korthals Advocaten - www.kneppelhout.nl

Beeld: Twan Wiermans

Veehouders krijgen steeds vaker te maken met verzoeken die derden bij de overheid indienen om informatie over veehouderijen openbaar te maken. Die verzoeken worden gebaseerd op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Veehouders hebben over het algemeen liever niet dat informatie over hun bedrijf openbaar wordt gemaakt. Maar uit de rechtspraak blijkt dat het lastig is om dit te voorkomen, tenzij sprake is van een gerechtvaardigde vrees voor dierenrechtenactivisme.

Het uitgangspunt van de Wob is dat bij de overheid aanwezige informatie openbaar is, tenzij sprake is van een in de wet genoemde weigeringsgrond. Bij sommige weigeringsgronden mag informatie nooit openbaar worden gemaakt en bij sommige weigeringsgronden moet worden beoordeeld of het belang van openbaarheid zwaarder weegt of het belang dat wordt gediend met de weigering. Als geen sprake is van een weigeringsgrond, moet de informatie openbaar worden gemaakt.

Vertrouwelijke bedrijfsgegevens

De informatie die over veehouderijen wordt opgevraagd, betreft vaak bedrijfsgegevens die veehouders vertrouwelijk aan de overheid hebben meegedeeld. Vertrouwelijke bedrijfsgegevens mogen op grond van de Wob in beginsel niet openbaar worden gemaakt (weigeringsgrond), tenzij sprake is van zogeheten milieu-informatie.

De Wob bepaalt namelijk dat verschillende weigeringsgronden niet gelden als sprake is van milieu-informatie. Dit betekent dat milieu-informatie bijna altijd openbaar moet worden gemaakt. Hierbij wordt nog een onderscheid gemaakt tussen milieu-informatie die wel of geen betrekking heeft op emissiegegevens. Wat milieu-informatie is, is wettelijk vastgelegd. Omdat dieraantallen en aantallen huisvestingsplaatsen betrekking hebben op een activiteit die een invloed kan hebben op het milieu, zijn deze aantallen aan te merken als milieu-informatie. Dit volgt ook uit de rechtspraak (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2009:BK1977 en ECLI:NL:RBAMS:2018:6809).

Milieu-informatie

Afhankelijk van het document waarin de aantallen zijn vastgelegd, zijn deze aantallen wel of geen emissiegegevens. Als de aantallen zijn gebruikt om de milieu-effecten van een veehouderij te beoordelen (zoals in een omgevingsvergunning milieu), dan is sprake van emissiegegevens. In andere gevallen is geen sprake van emissiegegevens. Dit oordeelde de Europese rechter in een uitspraak van 23 november 2016 (ECLI:EU:C:2016:889). Dit betekent dat als de aantallen bijvoorbeeld zijn vastgelegd in een controlerapportage van de gemeente of de NVWA, er wel sprake is van milieu-informatie maar niet van emissiegegevens. In controlerapportages zijn de aantallen namelijk niet gebruikt om de milieu-effecten van een veehouderij te beoordelen.

Of milieu-informatie wel of geen betrekking heeft op emissiegegevens, is van belang om te beoordelen of de overheid de informatie openbaar moet maken. Verschillende weigeringsgronden gelden namelijk nooit als sprake is van milieu-informatie die betrekking heeft op emissiegegevens, terwijl sommige weigeringsgronden wel gelden als de milieu-informatie geen betrekking heeft op emissiegegevens en het belang dat wordt gediend met weigering zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. Dit laatste betekent dat als 'enkel' sprake is van milieu-informatie die géén betrekking heeft op emissiegegevens, de informatie in sommige gevallen mag worden geweigerd.

Videobewaking is wellicht noodzakelijk om nachtelijke bezoekers tegen te houden.

Dierenrechtenactivisme

Milieu-informatie mag bijvoorbeeld worden geweigerd als sprake is van een gerechtvaardigde vrees voor dierenrechtenactivisme. In dat geval weegt het belang van openbaarheid niet op tegen de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage. Rechter nemen echter niet snel aan dat sprake is van een gerechtvaardigde vrees voor dierenrechtenactivisme. Een uitzondering daarop lijkt te bestaan voor de pelsdierhouderij (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2018:1282).

LTO en de POV gaan gezamenlijk met politie, justitie, overheid en ketenpartijen dierenrechtenactivisme aanpakken. Als daaruit een duidelijk beeld van dierenrechtenactivisme zou blijken, kan dit in de toekomst mogelijk leiden tot andere rechtspraak.

Adresgegevens, bedrijfsnamen en nummers

Uit de rechtspraak volgt dat de openbaarmaking van bedrijfsadresgegevens en verschillende bedrijfsnummers niet snel mag worden geweigerd, tenzij sprake is van een gerechtvaardigde vrees voor dierenrechtenactivisme. Woonadresgegevens hoeven daarentegen niet openbaar te worden gemaakt vanwege de eerbiediging en bescherming van de persoonlijke levenssfeer. ←